

Izveštaj za 2025. godinu o radu na projektu *Hrvatski iseljenički tisak u Brazilu: preliminarna istraživanja i testiranje metodologije*

Suradnici na projektu

Voditeljica projekta:

izv. prof. dr. sc. Ivana Hebrang Grgić, Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Suradnici u ustanovi:

red. prof. dr. sc. Ana Barbarić, Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

dr. sc. Monika Batur, asistentica, Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

dr. sc. Daliborka Sarić, viša lektorica, Odsjek za romanistiku, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Vanjski suradnici:

dr. sc. Jasna Novak Milić (Macquarie University, Sydney, Australia)

dr. sc. Milan Puh (Faculdade de Educação da Universidade de São Paulo, Brazil)

Svrha i ciljevi projekta

Projekt se nastavlja na ranije provedena istraživanja u projektima koji su provedeni kao jednogodišnji institucijski projekti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu od 2018. godine. Ti su se projekti odnosili na područja Australije i Novoga Zelanda (opširni izvještaji: https://hit.ffzg.unizg.hr/au_nz/projekt/dokumenti/). Tijekom 2025. godine planirano je, na temelju tih ranijih istraživanja i osmišljene metodologije, testirati tu metodologiju na drugom geografskom području, području Brazila. Brazil je specifičan u odnosu na ostatak Južne Amerike zbog jezika, ali i pretpostavljeno manje produkcije, a opet dovoljne da se efikasno testira metodologija. Prije početka istraživanja ustanovljena je nedostatna obrađenost i dostupnost građe u katalogima javnih knjižnica što je bila otežavajuća okolnost istraživanja. Publikacije Hrvata u Brazilu često nisu dostupne u hrvatskim ustanovama, a otežana je i identifikacija autora hrvatskog porijekla u Brazilu s obzirom na to da je često riječ o četvrtim ili petim generacijama koje nemaju hrvatska imena i ne govore hrvatski jezik.

Svrha projekta bila je provesti preliminarna istraživanja publikacija Hrvata u Brazilu, testirati metodologiju, izraditi inicijalnu bibliografiju i kriterije za digitalizaciju. Radi ograničenog proračuna i vremena, istraživanje se provelo samo u ustanovama u Hrvatskoj i u Saõ Paulu te djelomično u Rio de Janeiru. Saõ Paulo je odabran jer je tamo najorganiziranija i najveća hrvatska zajednica. Organizirana je u dva kluba i svaki od njih održava zbirku knjiga i novina. Na temelju uvida u građu hrvatskih knjižnica i te dvije brazilske organizacije, istražile su se vrste publikacija i urednički pristupi što uključuje način navođenja i strukturu bibliografskih podataka, karakteristike izdavača, jezik objavljivanja, učestalost objavljivanja za serijske publikacije, opseg, grafičko oblikovanje idr.

Ciljevi projekta bili su:

1. Započeti izradu online dostupne, pretražive i interoperabilne bibliografije publikacija povezanih s Hrvatima u Brazilu za koju će se izraditi kriteriji uvrštavanja, u koju će se unijeti detaljni metapodaci za sve publikacije pronađene tijekom 2025. godine i koja će se moći nadopunjavati (prema modelu do sada izrađenih bibliografija za druga područja: https://hit.ffzg.unizg.hr/au_nz/bibliografije/).
2. Uspostaviti kontakte s ustanovama, organizacijama i pojedincima u Brazilu (i drugim državama koje čuvaju građu povezanu s Hrvatima u Brazilu) radi istraživanja i pronalaženja publikacija koje nisu dostupne u online katalozima i/ili u fondovima knjižnica.
3. U suradnji s hrvatskim i stranim ustanovama digitalizirati najmanje dvije jedinice građe povezane s Hrvatima izvan Hrvatske te ih pohraniti u otvorenome pristupu u repozitoriju Hrvatski iseljenički tisak.
4. Pripremiti jedan znanstveni rad za objavljivanje u časopisu (ili poglavlje u knjizi) te sudjelovati na domaćim i stranim konferencijama.

Prvi cilj je ostvaren – započeta je izrada online pretražive bibliografije u knjižničnom softveru Koha. Izrađeni su kriteriji uključivanja, pregledani su katalozi hrvatskih i brazilskih ustanova te su izrađeni zapisi s detaljnim metapodacima. Izrađeno je 67 zapisa što će biti iskoristivo u budućim istraživanjima i nadopunama. Bibliografija će se moći nadopunjavati novopronađenim i/ili novoobjavljenim publikacijama.

Drugi cilj je ostvaren – tijekom terenskog istraživanja u Brazilu uspostavljeni su kontakti i provedena preliminarne istraživanja zbirke u dva hrvatska kluba u gradu Saõ Paulo (Sociedade Amigos da Dalmácia i Croatia Sacra Paulistana), održano je predavanje na Sveučilištu u Saõ Paulu, na Fakultetu za edukaciju, a u posjeti Nacionalnoj knjižnici u Rio de Janeiru uspostavljeni su kontakti i dogovorena daljnja suradnja.

Treći cilj je ostvaren – tijekom 2025. godine digitalizirano je pet knjiga povezanih s hrvatskim iseljeništvom i dogovorena je suradnja s ustanovama u Brazilu radi daljnje digitalizacije. Digitalizirano je i više od 50 zvučnih zapisa.

Četvrti cilj je ostvaren – objavljeno je jedno poglavlje u knjizi nastalo na temelju ranijih istraživanja, održano je sedam izlaganja na domaćim i međunarodnim skupovima s temama povezanim uz istraživanja na projektu (od toga dva pozvana predavanja na stranim sveučilištima).

Tijek projektnih aktivnosti

Planirane su sljedeće aktivnosti:

1. Strukturnim pretraživanjima online knjižničnih kataloga identificirati publikacije brazilskih Hrvata koje su dostupne u nacionalnim knjižnicama (Hrvatska, Brazil i dr.) te izraditi preliminarne popis publikacija.
2. U skladu s nacionalnim i međunarodnim kataložnim pravilima i standardima izraditi online dostupnu bibliografiju publikacija povezanih s Hrvatima u Brazilu u koju će se unijeti metapodaci za sve jedinice koje su pronađene pretraživanjem kataloga, a nadopunjavat će se i drugim zapisima za publikacije koje se pronađu tijekom rada na projektu.
3. Na temelju preliminarne bibliografije uspostaviti kontakte i provesti terensko istraživanje s ciljem pronalaženja publikacija Hrvata u Brazilu koje nisu dostupne u online katalozima i u fondovima javnih knjižnica i/ili njihovo postojanje nije nigdje zabilježeno.
4. U suradnji s hrvatskim i stranim ustanovama digitalizirati najmanje dvije publikacije povezane s Hrvatima izvan Hrvatske. Postoje publikacije koje su izuzetno rijetke i nedostupne u

Hrvatskoj pa ih je potrebno digitalizirati kako bi se zaštitile, sačuvale i kako bi se osigurala trajna dostupnost.

5. Pohraniti digitaliziranu građu u otvorenome pristupu u repozitoriju Hrvatski iseljenički tisak te na taj način promovirati otvorenost u znanosti, kulturi i obrazovanju, uz unos svih relevantnih metapodataka koji osiguravaju vidljivost, pretraživost i dostupnost građe.
6. Pripremiti najmanje jedan znanstveni rad za objavljivanje te sudjelovati na domaćim i stranim konferencijama.
7. Promovirati projekt i Filozofski fakultet u medijima (promocija prethodnih institucijskih projekata u medijima: <https://hit.ffzg.unizg.hr/promocija-projekta-u-medijima/>).

Slijedi detaljniji prikaz ostvarenih planiranih aktivnosti.

1. Strukturnim pretraživanjima online knjižničnih kataloga identificirati publikacije brazilskih Hrvata koje su dostupne u nacionalnim knjižnicama (Hrvatska, Brazil i dr.) te izraditi preliminarni popis publikacija.

Na temelju strukturiranih pretraživanja online knjižničnih kataloga izrađen je preliminarni popis od 56 publikacija. Određeni su kriteriji uključivanja: autor, urednik i/ili nakladnik su povezani s brazilskim Hrvatima; sadržaj publikacije je povezan s brazilskim Hrvatima ili osobama hrvatskoga porijekla u Brazilu (bez obzira na mjesto objavljivanja). Pretraživani su katalozi nacionalnih knjižnica Hrvatske, Brazila, Čilea, Argentine i SAD-a te građa koja se čuva u knjižnici Zaklade hrvatskih studija pri sveučilištu Macquarie u Sydneyju u Australiji.

2. U skladu s nacionalnim i međunarodnim kataložnim pravilima i standardima izraditi online dostupnu bibliografiju publikacija povezanih s Hrvatima u Brazilu u koju će se unijeti metapodaci za sve jedinice koje su pronađene pretraživanjem kataloga, a nadopunjavat će se i drugim zapisima za publikacije koje se pronađu tijekom rada na projektu.

Na temelju popisa, te na temelju prethodno izrađenih bibliografija za područja Australije i Novoga Zelanda, započeta je izrada online dostupne bibliografije publikacija povezanih s Hrvatima i osobama hrvatskoga porijekla u Brazilu. Uneseni su metapodaci za 56 publikacija pronađenih preliminarnim strukturiranim pretraživanjima, a nakon terenskih istraživanja je bibliografija nadopunjena te na kraju projektne godine sadrži 68 zapisa. Dostupna je online i predviđena je mogućnost njene nadopune u budućim istraživanjima (<https://hit.ffzg.unizg.hr/latinska-amerika/bibliografije-brazil/>). Zapisi su izrađeni i usklađeni su bibliografski metapodaci u najkorištenijem formatu iz obitelji MARC-formata, MARC-u 21. Zapisi su ujednačeni i lektorirani (napravljena je korektura naslova na portugalskom jeziku zbog pogrešaka do kojih je došlo prilikom preuzimanja ponekih zapisa ili podataka s publikacija, a zbog toga što autori, izdavači ili kasnije katalogizatori nisu poznavali portugalski jezik).

3. Na temelju preliminarne bibliografije uspostaviti kontakte i provesti terensko istraživanje s ciljem pronalaženja publikacija Hrvata u Brazilu koje nisu dostupne u online katalozima i u fondovima javnih knjižnica i/ili njihovo postojanje nije nigdje zabilježeno.

Na terenskim istraživanjima uspostavljeni su kontakti i provedena dodatna istraživanja. U udruzi Sociedade Amigos da Dalmácia u Saõ Paulu održano je izlaganje o prethodnim istraživanjima publikacija u Australiji i Novome Zelandu te o trenutnom istraživanju publikacija Hrvata u Brazilu. Metodom uključivanja zajednice prikupljeni su podaci o publikacijama koje nije bilo moguće pronaći pregledavanjem knjižničnih kataloga. Napravljen je preliminarni pregled zbirke knjiga i novina i ustanovljeno je da postoje naslovi koji nisu dostupni u Hrvatskoj. Posebno je važna zbirka novina u kojoj su brojevi Hrvatskoga lista, novina koje su izlazile u Saõ Paulu, a koje nisu u potpunosti dostupne u Hrvatskoj. Zbog kratkog trajanja terenskog istraživanja, ali i zbog lošeg fizičkog stanja novina, one

nisu u potpunosti pregledane i istražene. S predstavnicima kluba je dogovorena buduća suradnja na istraživanju. Nakon toga je održan sastanak i u prostorijama drugog hrvatskoga kluba u Saõ Paulu, Croatia Sacra Paulistana. Tom prilikom su prikupljeni dodatni podaci o publikacijama koje nisu dostupne u knjižnicama, a pregledana je i zbirka knjiga. Dogovorena je suradnja na digitalizaciji nekoliko publikacija. Održano je i pozvano predavanje na Fakultetu za edukaciju Sveučilišta u Saõ Paulu te je i sa studentskom zajednicom dogovorena suradnja na istraživanju privatnih zbirki Hrvata i osoba hrvatskoga porijekla. Tijekom terenskih istraživanja izrađene su radne snimke brojnih publikacija. Na temelju snimki i uvida u građu bibliografija je nadopunjena s 12 novih zapisa, a oni mogu biti polazište i za daljnja istraživanja i otkrivanje novih publikacija.

4. U suradnji s hrvatskim i stranim ustanovama digitalizirati najmanje dvije publikacije povezane s Hrvatima izvan Hrvatske. Postoje publikacije koje su izuzetno rijetke i nedostupne u Hrvatskoj pa ih je potrebno digitalizirati kako bi se zaštitile, sačuvale i kako bi se osigurala trajna dostupnost.

Tijekom 2025. godine u repozitorij Hrvatski iseljenički tisak dodano je više od 60 novih objekata. Većina su digitalizirani zvučni zapisi (50 zapisa) nastalih u suradnji s Institutom za hrvatski jezik. Oni se odnose na područje Novoga Zelanda, ali mogu poslužiti kao model digitalizacije zvučnih zapisa i za druga područja. Osim toga, digitalizirane su (u suradnji s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu) tri knjige povezane s Hrvatima izvan Hrvatske:

1. Barada-Benyovsky, Lucija ; Čizmić, Ivan. Doprinos jugoslavenskih iseljenika NOB-i. Zagreb: Muzej revolucije naroda Hrvatske, 1985.
2. Vranješ-Šoljan, Božena. Gradišćanski Hrvati : između tradicije i suvremenosti. Zagreb: Educa, 2005.
3. Vranješ-Šoljan, Božena. Dalmacija : stoljeće povijesnih i demografskih mijena 1815. - 1918. Zagreb: Educa, 2021.
5. Pohraniti digitaliziranu građu u otvorenome pristupu u repozitoriju Hrvatski iseljenički tisak te na taj način promovirati otvorenost u znanosti, kulturi i obrazovanju, uz unos svih relevantnih metapodataka koji osiguravaju vidljivost, pretraživost i dostupnost građe.

Svi zvučni zapisi i sve knjige u repozitoriju Hrvatski iseljenički tisak pohranjene su tako da su dostupne u otvorenom pristupu. Prethodno su prikupljene sve potrebne dozvole – kontaktirani su autori (ili nasljednici) te izdavači, provedeni su pregovori i prikupljene pisane dozvole za pohranu u otvorenome pristupu. Prilikom pohrane navođeni su potpuni metapodatkovni elementi koji osiguravaju vidljivost i pretraživost. Primjerice, prilikom pretraživanja u internetskim pretraživačima, prvi rezultati su upravo oni povezani s repozitorijem ili s bibliografijom izrađenom u sklopu ovoga projekta. Izrađena je i virtualna Zbirka Hans-Peter Stoffel koja okuplja 50 digitaliziranih zvučnih zapisa.

6. Pripremiti najmanje jedan znanstveni rad za objavljivanje te sudjelovati na domaćim i stranim konferencijama.

Objavljen je jedan znanstveni rad – poglavlje u znanstvenoj knjizi:

Hebrang Grgić, Ivana. Pisana baština novozelandskih Hrvata u tekstovima o životu i radu Amelije Batistich. Tebe ću čekat ja...: iz (is)pisane ostavštine novozelandskih Hrvata: zbornik radova / Kurtović Budja, Ivana; Lasić, Josip (ur.). Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada, 2025. str. 176-191

Rad se bavi istraživanjem publikacija Hrvata u Novome Zelandu i može poslužiti kao primjer rada koji se temelji na bibliografiji izrađenoj prema istom načelu i u istom softveru kao što je i bibliografija izrađena u sklopu ovoga projekta.

Suradnici na projektu održali su sedam izlaganja na domaćim i međunarodnim znanstvenim i stručnim skupovima:

1. Hebrang Grgić, Ivana; Barbarić, Ana. Tragovima Hrvata u Novome Zelandu: putopisno istraživanje pisanih izvora // Tribina Odjela za međunarodnu suradnju i iseljeništvo Matice hrvatske, Zagreb, 8. 4. 2025. – pozvano izlaganje
2. Hebrang Grgić, Ivana; Jozić, Željko; Kurtović Budja, Ivana; Lasić, Josip. Dalmatinski govori u Novome Zelandu: digitalizacija zvučnih zapisa H. P. Stoffela // 14. festival hrvatskih digitalizacijskih projekata Dfest, Zagreb, 8. – 9. 5. 2025.
3. Hebrang Grgić, Ivana; Barbarić, Ana. Researching Croatian publications in Australia: from lost works to bibliographies and digitization // School of International Studies, Macquarie University, Sydney, 4. 6. 2025. (pozvano izlaganje)
4. Hebrang Grgić, Ivana. Knjige Hrvata u Australiji objavljene u vlastitoj nakladi // Hrvatski jezik i kultura u inozemstvu: pogled u prošlost, sadašnjost, budućnost Zagreb, Hrvatska, 3. 11. 2025. – 4. 11. 2025.
5. Barbarić, Ana. Stvaralački doprinosi Hrvata iz Novog Zelanda kao dio pisane baštine hrvatskih iseljenika // Hrvatski jezik i kultura u inozemstvu: pogled u prošlost, sadašnjost, budućnost Zagreb, Hrvatska, 3. 11. 2025. – 4. 11. 2025.
6. Hebrang Grgić, Ivana. Publicações croatas na Austrália e Nova Zelândia. Sociedade Amigos da Dalmácia: Sao Paulo, 23. 11. 2025.
7. Hebrang Grgić, Ivana. Pesquisando publicações croatas na Austrália, Nova Zelândia e Brasil // Estudos migratórios, bibliotecas e cultura literária na Croácia: projetos e propostas de diálogo. Sao Paulo, Brazil, 24. 11. 2025. – 24. 11. 2025. (pozvano izlaganje)
8. Barbarić, Ana; Hebrang Grgić, Ivana Značaj Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja za visokoškolsko obrazovanje knjižničara i razvoj knjižničarske profesije u Hrvatskoj // 25. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama: Četvrt stoljeća Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja Zagreb, Hrvatska, 10. 12. 2025. (pozvano izlaganje)

7. Promovirati projekt i Filozofski fakultet u medijima

Uz kraće nastupe u medijima u kojima su promovirani projekt i Filozofski fakultet (primjerice emisija Vijesti iz kulture, članci u novinama, podcasti, društvene mreže), izdvajamo sljedeće:

1. Plavi razgovori, HRT – Radio Dubrovnik, 28. 9. 2025. – emisija u kojoj je u trajanju od 1 sata opisan rad na istraživanju građe povezane s Hrvatima izvan Hrvatske, uz isticanje institucijske potpore Filozofskoga fakulteta
2. Tribina Tragovima Hrvata u Novome Zelandu, Matica hrvatska, Zagreb, 8. 4. 2025. – izlaganje i razgovor u trajanju od 1,5 sata pri čemu su detaljno opisana prethodna istraživanja i objašnjen nastavak istraživanja na drugim geografskim područjima

Osim toga, redovito su održavane stranice projekta. Izrađena je stranica za područje Brazila (<https://hit.ffzg.unizg.hr/latinska-amerika/brazil/>) na kojoj je dostupan opis projekta (<https://hit.ffzg.unizg.hr/latinska-amerika/o-projektu-hit-brazil/>) i bibliografija publikacija za područje

Brazila (<https://hit.koha.rot13.org/cgi-bin/koha/opac-shelves.pl?op=view&shelfnumber=15>).
Dodano je devet novih objava u kojima se može pratiti rad na projektu:

1. O projektu u Vijencu, 3. 1. 2025.
2. Nagrada Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, 24. 2. 2025.
3. Predavanje u Matici hrvatskoj, 15. 4. 2025.
4. Difest u Zagrebu, 9. 5. 2025.
5. Zbirka Hans-Peter Stoffel, 18. 9. 2025.
6. Plavi razgovori, 3. 10. 2025.
7. Konferencija Hrvatski jezik i kultura u inozemstvu, 6. 11. 2025.
8. Sociedade Amigos da Dalmácia i Croatia Sacra Paulistana, 25. 11. 2025.
9. Sveučilište u Sao Paulu, 26. 11. 2025.

Rad na projektu i uloga Filozofskoga fakulteta prepoznati su i tako što je voditeljica projekta Ivana Hebrang Grgić 2025. godine primila Nagradu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za ukupni izniman doprinos razvoju knjižnične djelatnosti. U obrazloženju nagrade posebno je istaknuta suradnja knjižnice s projektom Hrvatski iseljenički tisak koji se provodi kao niz institucijskih projekata Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Rad suradnika na projektnim aktivnostima

Ivana Hebrang Grgić sudjelovala je u svim aktivnostima na projektu – pretraživanja kataloga, izrada bibliografije, terensko istraživanje, digitalizacija, pohrana u otvorenom pristupu, objavljivanje znanstvenog rada, sudjelovanje na konferencijama i promocija projekta i Filozofskog fakulteta.

Ana Barbarić sudjelovala je u sljedećim aktivnostima – pretraživanja kataloga, izrada bibliografije, sudjelovanje na konferencijama i promocija projekta i Filozofskog fakulteta

Monika Batur sudjelovala je u pretraživanjima kataloga i izradi bibliografije.

Daliborka Sarić sudjelovala je u izradi bibliografije.

Jasna Novak Milić sudjelovala je u pretraživanjima knjižničnih zbirki povezanih s Hrvatima izvan Hrvatske.

Milan Puh sudjelovao je u terenskom istraživanju u Sao Paulu (organizacija i provedba istraživanja) te u promociji projekta.

Rezultati i doprinos projekta

Na temelju prikazanih istraživanja i provedenih aktivnosti ostvareni su svi ciljevi i planirani doprinosi projekta:

1. Utvrđena je dostupnost publikacija povezanih s Hrvatima u Brazilu, a na temelju online istraživanja i istraživanja na terenu pronađeni su podaci o publikacijama koje nisu dostupne u javnim ustanovama (knjižnicama, arhivima idr.) i/ili čije postojanje nije nigdje zabilježeno.

Kombinacija terenskih istraživanja i pretraživanja kataloga rezultirala je pronalaskom publikacija koje nisu bile uvrštene u preliminarni popis. Na temelju suradnje sa zajednicom prikupljeni su podaci o publikacijama koje nisu dostupne u knjižnicama ili ih na temelju katalogskih zapisa nije bilo moguće povezati s Hrvatima u Brazilu.

2. Izrađeni su kriteriji uvrštavanja publikacija u bibliografiju te će na temelju njih započeti izrada bibliografije publikacija povezanih s Hrvatima u Brazilu. Usklađeni su metapodatkovni opisi u bibliografijama i u repozitoriju Hrvatski iseljenički tisak pa su svi zapisi postali vidljiviji prilikom pretraživanja.

Istraživanjima u zajednici prikupili su se novi podaci koji su istraženi te su pripremljeni zapisi kojima će se nadopuniti bibliografija. Zapisi su izrađeni u softveru otvorenoga koda Koha, knjižničnom softveru kojega koristi knjižnica Filozofskog fakulteta te je za njega osigurana institucijska podrška. Time se jamči dugoročna dostupnost bibliografije te mogućnost nadopunjavanja u slučaju pronalazanja novih publikacija. Kod planiranja istraživanja očekivalo se da će bibliografija na kraju godine sadržavati oko 60 zapisa – to je ostvareno, bibliografija sadrži 68 zapisa.

3. Digitalizirane su i pohranjene u repozitorij Hrvatski iseljenički tisak publikacije i drugi objekti (postupak obuhvaća prikupljanje dozvola povezanih s autorskim pravom, izradu digitalnih preslika u visokoj rezoluciji, obradu, OCR i druge tehničke prilagodbe za pohranu u repozitorij, izradu i unos metapodataka).

U suradnji s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu digitalizirane su tri knjige, prikupljene su dozvole za pohranu i one su pohranjene u repozitoriju na način da su otvoreno dostupne. Usto su u repozitoriju pohranjene još dvije knjige koje nije bilo potrebno digitalizirati jer su ih izdavači dostavili u elektroničkom obliku. U suradnji s Institutom za hrvatski jezik digitalizirano je 50 zvučnih zapisa (u okviru projekta Dalmatinski govori u Novome Zelandu) i to je prva suradnja s drugim projektom koji se provodi pri drugoj ustanovi, a građa se pohranjuje u repozitorij Hrvatski iseljenički tisak. Vrijedna je zbog toga što služi kao model digitalizacije zvučne građe nastalih u drugim državama u kojima žive Hrvati. Tijekom 2025. godine u repozitoriju je pohranjeno 2188 stranica teksta (oko 450 MB), te 50 zvučnih zapisa u ukupnom trajanju oko 25 sati. Tijekom terenskog istraživanja dogovorena je digitalizacija još tri publikacije. Do kraja projekta nije bilo moguće obaviti sve pregovore s nakladnicima, autorima i nasljednicima, ali rad će se nastaviti kroz druge projekte.

4. Ostvarile su se nove suradnje i nastavila se stare suradnje s ustanovama u Hrvatskoj i Brazilu.

Na terenskom istraživanju ostvarena je suradnja s hrvatskim udrugama u Saõ Paulu te s javnim knjižnicama (Rio de Janeiro). U njima su provedena istraživanja i stvoreni temelji da buduću suradnju u drugim sličnim istraživanjima. U Hrvatskoj je nastavljena suradnja s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu koja je obavljala tehnički dio digitalizacije. Suradnja je ostvarena i s nakladnicima koji su odobrili pohranu digitaliziranih publikacija u otvorenome pristupu. Repozitorij je nadopunjen i objektima nastalima suradnjom s Institutom za hrvatski jezik.

5. Aktivno se promovirao otvoreni pristup publikacijama povezanim s hrvatskim iseljeništvom.

Svi objekti pohranjeni u repozitoriju Hrvatski iseljenički tisak pohranjeni su u otvorenom pristupu kako bi bili dostupni svima za nova istraživanja. Publikacije nastale na temelju rada na projektu pohranjene su u isti repozitorij kao i u repozitorij ODRAZ Filozofskoga fakulteta. Sve publikacije i izlaganja nastala u sklopu projekta unesena su u bazu Croris.

Projekt je ostvario doprinos sljedećim institucijskim prioritetnim istraživačkim temama

- Istraživanje baštinskih institucija i digitalizacija baštine – istraženi su fondovi baštinskih ustanova i izrađena je bibliografija publikacija povezanih s Hrvatima u Brazilu, digitalizirane su tri publikacije, a još dvije su uvrštene u repozitorij te je ostvarena suradnja s brojnim ustanovama u Hrvatskoj i u Brazilu u kojima su provedena istraživanja i digitalizacija.
- Sjećanje, baština i kulturna promjena – prikupljeni su podaci o publikacijama koje nisu dostupne u hrvatskim ustanovama te su zapisi o njima uneseni u bibliografije pa su na taj način te publikacije postale vidljive i pretražive.
- Kontinuitet i promjene u nacionalnoj kulturi i jeziku – digitalizacijom raznovrsne građe omogućen je pristup sadržajima za interdisciplinarna istraživanja.
- Digitalna transformacija i digitalne humanističke znanosti – digitalizacijom odabrane građe stvoreni su izvori za daljnja istraživanja, pohranom na poslužitelju Filozofskog fakulteta omogućen je trajni pristup i trajno čuvanje, dostupnost i vidljivost građe koja je dio hrvatske kulturne baštine, a time je povećana i vidljivost i prepoznatljivost Fakulteta.

Financijski izvještaj

Projektu je odobreno 2969,00 eura potpora Sveučilišta u Zagrebu, Filozofski fakultet. Tablica prikazuje troškove i preostala sredstva.

Vrsta troška	Trošak u eurima
Naknade troškova zaposlenima (terensko istraživanje – Brazil)	2884,62
Rashodi za usluge (tisak plakata)	84,38
Ukupno	2969,00
Preostalo	0

Troškovi na institucijskom projektu (sredstva Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu)

Napomena: Suradnjom s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom digitalizirane su tri knjige za što trošak nije naplaćen. Trošak bi bio približno 1800 eura (prema cjeniku Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu). Suradnjom s Institutom za hrvatski jezik u repozitoriju je pohranjena zvučna građa za koju je trošak digitalizacije bio približno 5000 eura. Stoga je ukupna vrijednost provedenih aktivnosti približno 10 000 eura.